

Lausunto

Asia: HE 87/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Pohjois-Savon hyvinvointialue

13.10.2025

Lausunto

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan kirjallinen lausuntopyyntö

Asia: HE 87/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Pohjois-Savon hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle liittyen seuraavaan aiheeseen: Asia: HE 87/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Kannatamme esitystä laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Pidämme tavoitteita tutkimus- ja innovaatiotoiminnan edistämisestä kansalaisten oikeuksia ja yksityisyyttä kunnioittaen tärkeinä ja kannatettavina, sekä muutosehdotuksia oikeansuuntaisina.

Kannatamme hybridimallia tietolupien ja tietopyyntöjen sekä tietoaineistojen käsittelyyn. Näemme myös hyvänä ratkaisuna mahdollistaa toimivallan siirtäminen organisaatiolta Tietolupaviranomaiselle tietopyyntöjen käsittelyn osalta. Myös siihen suhtaudutaan positiivisesti, että jätetään mahdollisuus siirtää toimivalta organisaatiolta Tietolupaviranomaiselle tietolupien käsittelyn osalta. Kannatamme ehdotuksen mukaisesti lisäksi mahdollisuutta siirtää toimivalta organisaatiolta Tietolupaviranomaiselle tietojen kokoamisen, esikäsittelyn, pseudonymisoinnin, anonymisoinnin, ja luovutuksen osalta, mikäli kyseessä on useiden rekisterinpitäjien aineistojen yhdistäminen. Kannatamme myös esityksen mukaisesti sitä, että Tietoaineistojen rekisterinpitäjillä on oikeus suorittaa omien tietoaineistojensa anonymisointi, sekä myös mahdollisuus antaa tämä tehtävä Tietolupaviranomaiselle.

Kannatamme esityksen mukaisen muutoksen tuomaa joustavuutta toisiolain mukaisten anonymisoitujen tietoaineistojen käsittelyn helpottamiseksi, mikä mahdollistaa kyseisten tietoaineistojen luovuttamisen toisiolain 20 §:ssä tarkoitettujen tietoturvallisten käyttöympäristöjen ulkopuolelle. Kannatamme myös tulosten anonymisoinnin selkeyttämistä: tulosten anonymiteetin varmistaminen on jatkossa luvan saajan vastuulla, mutta luvan saajan pyynnöstä Tietolupaviranomainen voisi tuottaa anonymisoidut tulokset ja luovuttaa ne luvansaajalle.

Pidämme kannatettavana toisiolain ja kliinisiä tutkimuksia koskevan lainsäädännön välisen suhteen selkeyttämistä. Kannatamme kajoaviin tutkimuksiin liittyvien

13.10.2025

rekistereiden laajennusta myös muihin kuin potilasasiakirjoihin tutkittavan suostumuksella. Suhtaudumme positiivisesti kansainvälistä tutkimusyhteistyötä koskeviin muutoksiin. Pidämme kuitenkin tärkeänä, että muun muassa kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvat riskit ja ulkomaiseen turvalliseen käyttöympäristöön luovutettavien tietojen riskiarvioinnin toteutus huomioidaan.

Hajautetussa mallissa tehtävät lisääntyvät organisaation useilla eri tahoilla uusien tehtävien ja nykyisten tehtävien odotetun määrällisen kasvun myötä.

Organisaatioiden riittävät resurssit ja osaaminen on tämän vuoksi varmistettava. Pidämme tärkeänä, että rekisterinpitäjien tehtävien lisääntyessä niille turvattaisiin riittävät resurssit sekä ohjeistus käytäntöjen yhdenmukaisuuden turvaamiseksi.

Antti Hedman

johtajaylilääkäri (vastaava lääkäri)

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Marika Makkonen

asiantuntija, tietolupapalvelut (tieteellinen tutkimus)

Pohjois-Savon hyvinvointialue